

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.638/2013/11. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Földváry Livia ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű, kk. II. rendű felperes neve (címe) II. rendű és kk. III.rendű felperes neve (címe) III. rendű felperesnek - a Dr. Nagy Gabriella ügyvéd (címe) által képviselt Község Önkormányzata (címe) I. rendű alperes és II. rendű alperes neve (címe) II. rendű alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 34. sorszámon kiegészített 12.P.21.219/2011/31. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperesek által Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti; fellebbezett részét részben és akként változtatja meg, hogy a nem vagyoni kártérítés marasztalás tőkeösszegét az I. rendű felperes javára 2 000 000 (Kettőmillió) forintra, a II. rendű felperes javára 1 000 000 (Egymillió) forintra leszállítja.

Az I. rendű alperes által fizetendő állam által előlegezett költség összegét 18 377 (Tizennyolcezer-háromszázhetvenhét) forintra leszállítja. Mellőzi az I. rendű alperes felperesi perköltség fizetésében marasztalását, és egyetemlegesen kötelezi az I., II. és III. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg az I. rendű alperes részére 15 napon belül 400 000 (Négyszázezer) forint összegű együttes első- és másodfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az 1995. évben született néhai **N. M. J.** édesanyja az I. rendű felperes, féltestvére az 1998. évben született II. rendű felperes és a 2004. évben született III. rendű felperes. Halálát megelőzően **N. M. J.** mintegy fele időszakban a felpereseket és az I. rendű felperes

akkori élettársát magában foglaló család háztartásában, mintegy fele időszakban az I. rendű felperes édesanyja háztartásában nevelkedett.

A 350 fős lélekszámú "**Cs**" községnek az egyetlen, csak az utcáról elkerített játszótér mellett 100 méter távolságra közterületen a 2004. évben fürdésre nem alkalmas, egyenetlen mélységű halastavat alakítottak ki. A játszótér és a tó területét egymástól nem kerítették el, az átjárást egyéb módon sem korlátozták, a tóban fürdés tilalmára jelzés nem figyelmeztetett, az alperes részéről a játszótér és a tó környékét nem tartották folyamatosan figyelemmel.

2010. július 20. napján **N. M. J.** a déli órákban azt közölte az I. rendű felperessel, hogy két unokatestvérével és a II. rendű felperessel együtt a játszótérre indulnak, ahonnan a tóba mentek fürdeni, és onnan az I. rendű alperes közcélú alkalmazásában álló, a fürdést észlelő II. rendű alperes kérése ellenére sem jöttek ki. 18 óra körül - anélkül, hogy az eltelt időszakra figyelemmel az I. rendű felperes a gyermekek keresését addig megkezdte volna - az úszni nem tudó **N. M. J.** a tóban elsüllyedt és a segítségére siető személyek mentési kísérletei ellenére megfulladt.

A haláleset körülményeinek tisztázása végett a Rendőrkapitányság előtt 15020/2177/2010.bü. számon eljárás indult. Az eljárásban **Dr. G. P.** igazságügyi orvosszakértő 2010. július 30-án kelt boncjegyzőkönyve szerint **N. M. J.** vízbe fulladt, a véralkohol-vizsgálat laboratóriumi eredménye 0,4 ezrelék, az agyvízalkohol-meghatározás laboratóriumi eredménye 0,00 ezrelék volt, halálakor azonban nem állt alkoholos befolyás alatt, továbbá idegenkezűsége utaló elváltozások nem voltak észlelhetők.

A ... Rendőrkapitányság a 2010. szeptember 2-án kelt határozatával az eljárást befejezte azzal az indokolással, hogy a boncolás alapján a halál oka vízbefulladás volt, az elhunyt nem állt alkoholos befolyás alatt, idegenkezűsége, bűncselekményre utaló jelek nem kerültek feltárára.

Az I. rendű felperesnél a gyermeke elvesztése következtében súlyos depressziós tüneteket eredményező kóros gyászmunka alakult ki, pszichés teherbírása és környezetéhez való alkalmazkodása gyengült, kezeléssel depressziós tünetei enyhíthetőek, de a gyászhoz való kóros viszonyulásában érdemi javulás nem várható. A II. rendű felperes nem tudta feldolgozni testvére elvesztését, a gyászhoz rosszul alkalmazkodik; mivel a tragédiát átélte, súlyos önvádja alakult ki, személyiségfejlődését hátráltatja a kialakult kóros gyászmunka, állapotában kezelés hatására érdemi javulás várható. A III. rendű felperesnél a néhai halálával összefüggésben normál gyászmunka alakult ki.

A felperesek módosított keresetük szerint nem vagyoni kártérítés címén kérték kötelezni az I. rendű alperest az I. rendű felperes javára 10 000 000 Ft, a II. és III. rendű felperes javára fejenként 5 000 000 Ft tőkeösszeg, valamint a tőke után 2010. július 20. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai, továbbá a perköltség megfizetésére. Előadták, hogy **N. M. J.** halála az I. rendű alperes mulasztásainak a következménye, mivel nem gondoskodott a tóban fürdés megakadályozásáról, a haláleset

előtt a fürdőzőket a vízből nem küldte ki; a tó nincs körülkerítve, a fürdés veszélyére jelzés nem figyelmeztet.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását, a felpereseknek perköltségében marasztalását kérte. Rámutatott arra, hogy a nyilvánvalóan fürdésre nem alkalmas, a 2004. évben halastóvá átalakított állóvíz több száz éve a településen van, a fürdés megakadályozásában kötelezettség nem terhelte. Hivatkozott a károsulti közrehatásra is, egyrészt azzal, hogy az I. rendű felperes a gyermeke felügyeletében mulasztott, másrészt azzal, hogy a boncolási jegyzőkönyv szerint a véralkohol-vizsgálat eredménye 0,4 ezrelék, **N. M. J.** alkoholfogyasztása szerepet játszott a baleset bekövetkeztében; a nem vagyoni kártérítés igényelt összege egyébként is jelentősen eltúlzott.

Az eredetileg perbe vont II. rendű alperes vonatkozásában az elsőfokú bíróság a keresettől elállásra tekintettel a pert megszüntette.

Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű felperesnek 3 000 000 Ft, a II. rendű felperesnek 1 500 000 Ft, a III. rendű felperesnek 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést, valamint ezen összegeknek 2010. július 20. napjától a kifizetés napjáig járó évi, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatait. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 15 napon belül 250 000 Ft perköltséget, valamint az államnak, külön felhívásra, 105 012 Ft előlegezett költséget. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Az első fokú ítélet indokolása szerint az I. rendű alperestől mint a tó tulajdonosától és kezelőjétől az volt elvárható - tekintettel arra, hogy a tó rendbetétele után küllemében akár fürdésre is alkalmas természetes vizet hozott létre -, hogy figyelmeztesse a látogatókat a fürdés esetleges veszélyeire, a használat módjára, a víz mélységére. Mivel ezt elmulasztotta, olyan felróható magatartást tanúsított, amellyel a bekövetkezett kár közvetlen okozati összefüggésben állt. A gyermek ugyanis nem lehetett tisztában pontosan azzal, hogy a tó alja mennyire egyenetlen, egymástól kis távolságra milyen eltérő mélységű, és ez a fürdést milyen mértékben teszi veszélyessé. Ugyanakkor az I. rendű felperes a gyermek felügyelete körében nem a tőle elvárható gondossággal járt el akkor, amikor több órán keresztül nem győződött meg arról, gyermekei hol vannak, és mit csinálnak. Az elhunyt **N. M. J.** annak ellenére, hogy nem tudott úszni és az iskolában az esetleges nyári veszélyekre felhívták a figyelmét, felügyelet nélkül bement az általa nem ismert vízbe, ezért részéről közrehatás állapítható meg. A haláleset következtében az I. és II. rendű felperesek, hozzátartozójuk elvesztése miatt, pszichés károsodást szenvedtek, sérült a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő alkotmányos joguk. Sérült ezen kívül a II. és III. rendű felpereseknek az a joga, hogy a családjuk olyan mértékű védelemben és gondoskodásban részesítse őket, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődésükhöz szükséges, mivel az I. rendű felperes a kóros gyászmunka, a depressziós állapot miatt nem tud gyermekei biztonságos érzelmi támasza lenni. A felperesek személyiségi jogainak eltérő mértékű sérelmét úgy értékelte, hogy az I. rendű felperesnek és **N. M. J.**nek a baleset bekövetkeztében fennálló részbeni felróhatóságukat

figyelembe véve az I. rendű felperes esetében 3 000 000 Ft, a II. rendű felperes esetében 1 500 000 Ft, a III. rendű felperes esetében 500 000 Ft összeg alkalmas, káreseménykori értékviszonyok szerint, az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásához. A Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése szerinti perköltség viselésére, továbbá úgy rendelkezett, hogy a felperesek személyes költségmentessége, valamint az I. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítélettel szemben az I. rendű alperes fellebbezést terjesztett elő, kérte az ítélet megváltoztatását, a felperesek keresetének teljes elutasítását, a felpereseknek első- és másodfokú perköltségében marasztalását. A fellebbezésben előadta, hogy a bekövetkezett balesetért felelőssége nem állapítható meg, nem volt elvárható, hogy a falu közepén lévő, hosszú évtizedek munkájával kialakított szabadidőtavat körbekerítsék, ezáltal mindenki elől elzárják, hiszen a megvalósításának nem ez volt a célja. Mivel a fürdés csak a kijelölt fürdőhelyeken engedélyezett, ezért nem volt szükség külön jelzés használatára, amely egyébként sem tartotta volna vissza az elhunytat a fürdőzéstől. Ezzel szemben az I. rendű felperes gyermeke felügyeletét órákig elmulasztotta. **N. M. J.** a balesetet megelőzően 0,4 ezrelék alkoholtartalmú italt fogyasztott; tevékenységét befolyásolta, arra bátorítólag hatott az alkoholfogyasztás. A megállapított nem vagyoni kártérítés összege egyébként is eltűzött, az ítélet nem adta indokát megfelelően annak, hogy a kártérítés összegszerűsége megállapításánál milyen tényezőket vett figyelembe a mérlegelés során. A perköltségben marasztalás is az eljárási szabályokkal ellentétes, mert a felperesek kereseti kérelme eltűzött volt, hiszen összesen 20 000 000 Ft tőkeösszegű nem vagyoni kártérítést érvényesítettek, amelynek az első fokú ítélet csak kis hányadát találta alaposnak. Rámutatott továbbá arra, hogy a II., III. rendű felperesek kiskorúak, vonatkozásukban az esetleges marasztalás esetén gyámhivatali betétkönyvben való teljesítésről kellett volna rendelkezni. Kérte kötelezni a felpereseket a háziorvosi betegélettű csatolására, amellyel azt kívánta bizonyítani, hogy az I. rendű felperes által hivatkozott mentális betegségekkel kapcsolatban gyógyszerkiváltásokra nem került sor.

A felperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő, amelyben kérték az első fokú ítélet megváltoztatását és nem vagyoni kártérítés címén a marasztalás tőkeösszegének az I. rendű felperes javára 5 000 000 Ft-ra, a II. rendű felperes javára 3 000 000 Ft-ra, a III. rendű felperes javára 1 500 000 Ft-ra felemelését, kérték az I. rendű alperesnek az első- és másodfokú perköltségükben marasztalását. Előadták, hogy nem állapítható meg károsulti közrehatás, amelyet a ... Rendőrkapitányság eljárásának iratai is alátámasztanak. Az I. rendű felperes a bekerített játszótérre engedte el a gyerekeket, és mintegy egy óra után a hozzátartozóját utánuk is küldte. A nem vagyoni kártérítés mértékét az elsőfokú bíróság alacsony összegben határozta meg, a személyiségi jogot ért sérelmek a csatlakozó fellebbezésben kért összeg megítélését indokolják.

Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az első fokú ítéletnek az I. rendű felperes javára 5 000 000 Ft, a II. rendű felperes javára 3 000 000 Ft, a III. rendű felperes javára 1 500 000 Ft összeget meghaladó részben elutasító rendelkezéseit, míg az I. rendű alperes

fellebbezését részben alaposnak, a felperesek csatlakozó fellebbezését alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a kérelem és ellenkérelem korlátai között a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a tényállást helytállóan állapította meg, és az abból levont jogi következtetésekkel - a nem vagyoni kártérítés összegszerűsége kivételével - az ítélet tábla is egyetértett.

Alaptalanul hivatkozott arra fellebbezésében az I. rendű alperes, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tett eleget.

A Pp. 221. §-ának (1) bekezdése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyekben a bíróság ítélete alapszik, meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az ítélet indokolása a fenti jogszabályi rendelkezéseknek teljes egészében megfelelt. Az elsőfokú bíróság nem terjedelmesen, de részletes indokait adta annak (3. oldal ötödik és hatodik bekezdés, 4. oldal első bekezdés, 8. oldal második bekezdés), hogy a káresemény következtében a felperesek személyiségi jogai milyen mértékben sérültek, a sérelmek alapján milyen mértékű nem vagyoni kártérítés indokolt; tehát az ítélet indokolása ebből az okból nem hiányos.

Az I. rendű alperesnek a teljesítés módjára vonatkozó fellebbezési kifogása folytán az ítélet tábla utal arra, hogy a befizetési és az elszámolási kötelezettség a Csjt. 82. §-ának (2) bekezdése szerint a törvényes képviselőket terheli. Nincs olyan jogszabály, amely a kötelezettet feljogosítaná arra, hogy fizetési kötelezettségének gyámi fenntartásos betétkönyvben elhelyezéssel tegyen eleget, a kötelezett részéről a tőkének és járulékainak a gyámhivatalhoz történő befizetése nem tekinthető hatályos teljesítésnek. Ebből következően nem volt jogszabálysértő az I. rendű alperest közvetlenül a II. és III. rendű felperesek javára kötelező ítéleti rendelkezés.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése szerint megfelelően tájékoztatta a peres feleket a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás elmulasztásának a következményeiről (27. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal kilencedik bekezdés és 3. oldal első, második bekezdés), a Pp. 141. §-ának (6) bekezdése felhívásával a peres feleket bizonyítási indítványaik előterjesztésére megfelelő határidő tűzésével fel is hívta. A bizonyítás körében az elsőfokú bíróságot mulasztás nem terheli, ezért a másodfokú eljárásban a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes által indítványozott további, a háziiorvosi dokumentáció beszerzésére irányuló indítvány teljesítésének már nincs helye.

Alaptalanul hivatkozott az I. rendű alperes a kártérítési felelősségének a hiányára.

A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

Az általános kártérítési felelősségi alakzat feltételei: 1./ a kár bekövetkezése, 2./ jogellenes károkozó magatartás, 3./ felróható károkozó magatartás, 4./ okozati összefüggés a kár bekövetkezése és a károkozó magatartás között. A kár bekövetkezését, mértékét, a károkozó magatartás és a kár közötti okozati összefüggést a károsultnak kell bizonyítania, míg a károkozó kimentheti magát a felelősség alól azzal, ha bizonyítja, hogy úgy járt el a kár megelőzése, elhárítása érdekében, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, továbbá hogy a károkozás nem volt jogellenes.

A polgári jogviszonyokban mindenki köteles tartózkodni azon magatartásoktól, amelyekkel másoknak kárt okoz, károkozás esetében az okozott teljes kárt meg kell térítenie. A károkozás általános tilalmából következően a jogellenességet külön bizonyítani nem kell, egyes jogszabályi rendelkezések minősíthetik a károkozást szigorú feltételek mellett a felelősséget kizáró módon jogszerűvé, amely a perbeli esetben nyilvánvalóan nem áll fenn. Ezen felül a kimentési bizonyítási rendszer szerint a felróhatóságot vélelmezni kell, tehát nem a felpereseknek kellett bizonyítaniuk azt, hogy az I. rendű alperes miben mulasztott, hanem az I. rendű alperesnek kellett a felelősség alól magát kimentenie azzal, hogy bizonyítja azt: a kár elhárítása, megelőzése érdekében úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

Az elvárhatóság mércéje az általános társadalmi viszonyok alapvető szabályai szerint magas, mivel a károkozónak kell előre látnia, hogy tevékenysége mennyiben veszélyes, milyen mértékben alkalmas kárveszély előidézésére, károk okozására, ezzel szemben mindenki más alappal számíthat arra, hogy a károkozástól a többiek tartózkodni fognak. Önmagában a károkozó kimentésére nem elégséges a munkavédelmi szabályok betartása, a protokoll előírásainak megfelelés, vagy a jogalanyok nagyobb részének a tudomására hivatkozás. A felróhatóságot az adott káresemény körülményeiből visszakövetkeztetve is vizsgálni kell. A polgári jogi kártérítési felelősség sajátossága, hogy az eredményből következtet vissza arra, hogy a kárral összefüggésben a felróhatóság megvalósult-e.

Helytállóan hivatkozott arra az I. rendű alperes, hogy a fürdési tilalomra figyelmeztető tábla kihelyezésének a kötelezettsége nem terhelte. A szabad vízben való tartózkodás alapvető szabályairól rendelkező 46/2001. (XII.27.) BM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerint tilos fürdeni a kijelölt fürdőhelyek kivételével a városok belterületén lévő szabad vizekben, míg az i) pont értelmében ezen felül ott is, ahol azt tiltó tábla jelzi. Mindebből az következik, hogy a helyes történeti értelmezés alapján nem csupán a városok, hanem általában a települések belterületén nem a fürdési tilalmat kell jelezni, hiszen általában minden szabad vízben fürdés tilos; hanem ezzel ellentétesen azt kell jelezni, ha a víz fürdésre kijelölt.

Ezzel együtt azonban I. rendű alperes a felelősség alól kimenteni magát mégsem tudta. A játszótértől, ahol nyilvánvalóan gyermekek nagyobb számban előfordulnak, mintegy 100

méterre található, fürdésre nem alkalmas állóvíznek - az akár véletlen belecsúszásból, felügyelet nélküli megközelítéséből, akár fürdés céljára igénybe vételéből eredő - kárveszélyes jellegére következtetni lehetett volna, így az lett volna az elvárható, amennyiben a tó területét a játszótér területétől a bejutást akadályozó vagy korlátozó módon elkerítik, vagy folyamatos megfigyeléssel gondoskodnak a fürdés céljára való használat kizárásáról. A per adatai alapján (elsőfokú iratok 5. sorszámú jegyzőkönyv - II. rendű alperes személyes meghallgatása, 5. oldal 8. bekezdés és 6. oldal 4. bekezdés; **P. Zs.** I. rendű alperesi törvényes képviselő személyes meghallgatása, 7. oldal, 6. bekezdés) az I. rendű alperesnek tudomása volt arról, hogy a tavat rendszeresen fürdésre is használják, ennek ellenére nem tett intézkedést az így kialakult veszélyes gyakorlat felszámolására, amely miatt felróhatóan járt el. Ehhez képest a feltételezés szintjén marad, és ezért a felelősség szempontjából irreleváns, hogy ezek az intézkedések megfelelően visszatarthatták volna az elhunytat a tóban fürdéstől, mivel az intézkedések elmulasztásával az I. rendű alperes attól a lehetőségtől zárta el magát, hogy a feltételezéssel szemben a kimentésére eredményesen hivatkozhat.

Az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett ezzel szemben a károsulti közrehatás fennállására is.

A Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése szerint a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A károsultnak a fenti jogszabályi kötelezettségéből eredően a kárveszélyes helyzeteket lehetőség szerint mindenkinek kerülnie kell, és ha ezt nem teszi, emiatt kár éri, annak a következményeit maga köteles viselni. A károsulttól elvárható magatartás elmulasztása kifejezésre juthat a kármegelőzés elhanyagolásában, a károkozás során tanúsított felróható magatartásban, a kárenyhítési kötelezettség elmulasztásában. A károkozó nem kötelezhető a már bekövetkezett kárból nagyobb rész viselésére, mint ami a terhére felróható.

A nem vagyoni kártérítés körében a kármegosztás fogalmilag kizárt. A kármegosztás alkalmazásának kizártságát az indokolja, hogy a nem vagyoni kártérítés összege lényegében fikció, amely pontosan nem számolható ki, így objektív kárösszeg hiányában annak megosztása sem lehetséges. A károsultat azonban a kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség ugyanúgy terheli, mint vagyoni károk esetén. A kármegelőzési és kárenyhítési kötelezettség megsértését a nem vagyoni kártérítés esetében a kártérítés összegének meghatározása során kell figyelembe venni, azaz a hasonló esetekben a felróható károsulti közrehatás alacsonyabb kártérítési összeget kell, hogy eredményezzen (BDT 2005.1285). A nem vagyoni sérelem kompenzálása ugyanis nem indokolt abban a részben, amely nem a károkozó, hanem a károsult (amely a hozzátartozó halála esetén egyrészt az elhunyt, másrészt maga az igényt érvényesítő hozzátartozó is) mulasztására vezethető vissza. Amikor a káresemény során felróható közrehatást tanúsító károsult meghalt, a károkozó hivatkozhat mind az elhunyt, mind az igényt érvényesítő közrehatására, úgy, mint felelősséget csökkentő tényezőre (nem hivatkozhat azonban harmadik személy felróható közrehatására a Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése szerinti többes

károkozás egyetemleges felelőssége miatt), mivel csak a károkozó oldal felróható magatartásának a következményeiért felel.

A Ptk. 347. §-ának (1) bekezdése alapján néhai **N. M. J.** a káresemény szempontjából nem volt vétőképtelen. Egy úszni nem tudó 15 éves, belátási képességében nem korlátozott gyermeknek tisztában kellett azzal lennie, hogy a nem kijelölt fürdőhelyen, ismeretlen mélységű vízben, a fürdés rendkívüli veszélyeket rejt magában. A kár megelőzése, elhárítása érdekében ezért nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, amikor ennek ellenére a játszótér melletti, nem fürdésre kialakított tavat fürdés céljából igénybe vette. Az alkoholfogyasztásnak a balesetre közrehatását azonban nem lehetett megállapítani, mivel ebben a részben az I. rendű alperes nem ajánlott fel bizonyítást, azonban a boncolási jegyzőkönyv alapján annak eredménye rá nézve sikeres nem is lehetett. A káresemény időpontjában hatályban lévő, az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 13. számú módszertani levele 3.1. pontja szerint 0,21 és 0,5 ezrelék érték között azt kell véleményezni, hogy a vizsgált személy ivott, de alkoholosan nem befolyásolt, ennek alapján helyesen állapította meg a boncjegyzőkönyv az alkoholos befolyásoltság hiányát. A bátorítólag ösztönzés pedig a feltételezés szintjén marad, és az egyes személyek eltérő alkohol-tűrőképességére figyelemmel, azt köztudomású tényként sem lehet elfogadni. Osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróság álláspontját az igényt érvényesítő, a nem vagyoni sérelem szempontjából károsult I. rendű felperes közrehatása tekintetében is. A perbeli adatokból ugyan általános, a káreseményre vonatkoztatható nevelési hiányosság nem került feltárára, azonban elvárható lett volna, hogy miután a gyermekek a játszótérre távozásukra irányuló közlés után órákkal még nem tértek haza, legalább a keresésüket megkezdi, ezzel a később bekövetkezett káresemény elhárítható lett volna. Az I. rendű felperes pedig azt a közlését, hogy a gyermekek keresésére az öccsét küldte, semmilyen bizonyítékkal alátámasztani nem kísérelte meg.

A Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja alkalmazásával a Ptk. 355. §-ának (1) bekezdése szerint a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni.

A nem vagyoni kártérítés jogintézményének a lényege, hogy a károkozó jogellenes magatartása következtében olyan hátrányok keletkeznek, amelyek kompenzálása - elvileg egyenértékű lehetőségek biztosítása révén - pénzbeli kártérítéssel megvalósítható.

A hozzátartozót ért káresemény vonatkozásában elsődlegesen azt kell vizsgálni, hogy az igényt megalapozó káresemény milyen hatással volt a károsultat magában foglaló család funkcióinak alakulására, a káresemény milyen változásokat idézett elő a jogosult életvitelében, életminőségében, életének jövőbeni lehetőségei körében, érzelmi és lelki életének fejlődésében, személyiségének önmegvalósításában. Az igényt érvényesítő jogosultakat ért hátrányokat - a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján egyes köztudomású tények figyelembe vételével - mindenekelőtt azzal, hogy hozzátartozója halála nyilvánvalóan mindenkit megvisel - gondosan értékelni kell, és a hátrányok összevetésével kell, a kialakult bírói gyakorlatra is figyelemmel, meghatározni a nem vagyoni kárpótlás azon összegét, amely alkalmas a sérelem hozzávetőleges kompenzálására.

A jogsérelem folytán bekövetkezett hátrányokat az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, a nem vagyoni kártérítés megítélt összege azonban eltúlzott. Az ítélet tábla úgy találta, hogy a jelentős mértékű károsult közrehatásra, a feltárt családi kapcsolatokra, az aggálytalan, az ítélezés alapjául elfogadható, a peres felek által kifejezetten nem vitatott igazságügyi pszichológus szakértői vélemény megállapításaira tekintettel a káreseménykori értékviszonyok szerint az I. rendű felperes vonatkozásában 2 000 000 Ft, a II. rendű felperes vonatkozásában 1 000 000 Ft, a III. rendű felperes vonatkozásában 500 000 Ft nem vagyoni kártérítés szükséges és elégséges a káresemény folytán őket a személyiségi jogukban ért sérelem kompenzálására, ezért az I. és II. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítés tőkeösszegét leszállította, míg a III. rendű felperes részére megítélt nem vagyoni kártérítést változatlanul hagyta.

Mindezek alapján az ítélet tábla az első fokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a fentiek szerint megváltoztatta.

Az ítélet tábla nem találta alkalmazhatónak a Pp. 81. §-ának (2) bekezdését, mert bár a per nem vagyoni kártérítésre irányult, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függött, azonban a követelt összeg nyilvánvalóan eltúlzottnak volt tekinthető, ezért a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alkalmazásával a pertárgy értékére, a fellebbezett értékre, az indokolt jogi képviselői munkára, valamint az első- és másodfokú eljárásban a pernyertesség arányára tekintettel az ítélet tábla a felpereseket kötelezte egyetemlegesen az I. rendű alperes javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) és b) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján 400 000 Ft összegű együttes első- és másodfokú ügyvédi munkadíj mint perköltség megfizetésére; valamint az I. rendű alperes az állam által előlegezett szakértői díjból csak a pervesztességéhez igazodó rész megfizetésére köteles, ezért az I. rendű alperes által viselendő állam által előlegezett költség összegét leszállította, míg a fennmaradó 86 635 Ft összegű költség a felperesek személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

A felperesek személyes költségmentessége és az I. rendű alperes személyes illetékmentessége folytán a fenti jogszabályi rendelkezések értelmében a le nem rótt 400 000 Ft fellebbezési és 180 000 Ft csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén maradt.

A perköltség vonatkozásában a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapult.

D e b r e c e n, 2014. február 13.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő